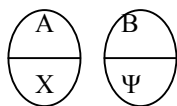

Κύριες σημασιολογικές σχέσεις (λεξικές)

1. σημείο = **σημαίνον** («ακουστική εικόνα») / **σημαινόμενο** («ιδέα, έννοια»)

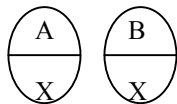
2.

ετερωνυμία (ετεροσημία)
ετεροχημία (ετερομορφία)

«διαφορετικά»

3.

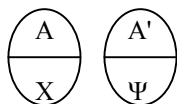
ετερωνυμία
ομοχημία

«ομώνυμα»

ομόχημα: *νίκη – νοίκι, κλίνω – κλείνω, ...*

ομόγραφα: *ρόκα* (“χορταρικό”, “εργαλείο”), *πλάνη* (“απάτη”, “ροκάν”), ...

4.

συνωνυμία
ετεροχημία

«συνώνυμα»

5.

Αντώνυμα/Αντίθετα

Διαβαθμίσιμα: μικρό-μεγάλο
Συμπληρωματικά: ζωντανός-νεκρός
Αντίστροφα: πουλώ-αγοράζω
Αντιστρεπτά: μπαίνω-βγαίνω

6. **Υπερόνυμα/Υπόνομα**: δέντρο-πορτοκαλιά

7. Εννοιολογική δομή, **σημασιολογικό πεδίο**:

α. άσπρο / μαύρο < κόκκινο < πράσινο / κίτρινο < μπλε < καφέ < μοβ / ροζ / πορτοκαλί / γκριζο

β. βλέπω, κοιτάζω, ακούω, ... / see, look, hear, listen to, ...

8. «**Διπλή άρθρωση του περιεχομένου**»;

Σημασιολογικά διακριτικά χαρακτηριστικά:

πατέρας	μητέρα	παιδί
+ έμφυχο	+ έμφυχο	+ έμφυχο
+ ανθρώπινο	+ ανθρώπινο	+ ανθρώπινο
+ αρσενικό	- αρσενικό	+/- αρσενικό
+ ενήλικος	+ ενήλικος	- ενήλικος
+ συγγένεια	+ συγγένεια	+ συγγένεια

Συγκροτεί το σύνολο των διακριτικών χαρακτηριστικών ένα «υποκείμενο», καθολικό σύστημα (για «γλώσσα της σκέψης»);

Ασκήσεις

A. Βρείτε τους βασικούς όρους και τις σχέσεις [όροι + σχέσεις = δομή] που ορίζουν το σημασιολογικό πεδίο των όρων συγγενείας της ελληνικής. Αναλύστε όρους συγγενείας όπως: *πατέρας, μητέρα, παιδί, γιος, κόρη, αδελφός/ή, σύζυγος (ο/η), νύφη, γαμπρός, πεθερός/ά, παππούς, γιαγιά, θείος/α, ανιψιός/ά, μπατζανάκης, ...*

Είναι όλοι οι συνδυασμοί βασικών όρων και σχέσεων δυνατοί; Να αναφέρετε ορισμένους ανεπίτρεπτους συνδυασμούς.

B. Ομαδοποιήστε, με τη βοήθεια διακριτικών σημασιολογικών χαρακτηριστικών τις ακόλουθες έννοιες της αγγλικής λέξης *bachelor*:

α. [άντρας που δεν παντρεύτηκε ποτέ], **β.** [κάτοχος του πρώτου/κατώτερου ακαδημαϊκού τίτλου],

γ. [ιπότης που υπηρετεί υπό την επίβλεψη άλλου ιπότη], **δ.** [αρσενική φώκια χωρίς σύντροφο την εποχή του ζευγαρώματος].

Σύμφωνα με την ανάλυσή σας: 1. Η λέξη *bachelor* είναι πολύσημη; 2. Στα αγγλικά υπάρχουν διαφορετικές ομώνυμες λέξεις (*bachelor*₁, ..., *bachelor*₄);